

Bölüm 9

MATEMATİK ÖDEVİ SÜRECİNDE AİLE DESTEĞİ ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ¹

Bülent Nuri ÖZCAN²

Ahmet DELİL³

Derya GÖĞEBAKAN YILDIZ⁴

1. GİRİŞ

21. yüzyılın rekabetçi dünyasında kişilerin hayata hazırlanmasında rolü olan en önemli kurum okullar olarak bilinmektedir. Öğrencilerin formal eğitim öğretim süreci okulda gerçekleşmektedir. Bu alanda yapılan farklı boyutlardaki çalışmalar hayata hazırlanan öğrencilerin öğrenmesini geliştirme ve dolaylı olarak da başarısını artırma konusunda pek çok değişken üzerinde gerçekleştirilmektedir. Zaman zaman eğitim öğretim faaliyetlerinde hem zaman açısından hem de mekân açısından değişikliğe gitme ihtiyacı hissedilebilmektedir. Bu değişiklik özellikle zaman açısından değerlendirildiğinde hem çalışma süresinin uzatılabilmesi hem de esneklik kazanması açısından avantajları olduğu söylenebilir. Bu noktada akla gelen faaliyet ödevlerdir. Ödev, öğrencilerin, okulda geçirdikleri zamanın dışında tamamlamaları için öğretmenler tarafından verilen görevler veya öğrenme etkinlikleri olarak tanımlanabilir (Cooper, 2001; Türkoğlu, İflazoğlu Saban ve Karakuş, 2014).

Türkiye’de çok sıklıkla kullanılan bir araç olan ev ödevleri (Arıkan, 2017), gerek Türk eğitim sisteminde gerekse de dünya ölçeğinde geçmişten günümüze tartışılmalıdır. Ev ödevlerinin şekli ve miktarının yanında verilir verilmemesi de değerlendirilerek kimi zaman kısıtlamalar kimi zaman da düzenlemeler yapılma ihtiyacı hissedildiği görülmektedir (Demirtaş, 2011; Marzano ve Pickering, 2007). Her ne kadar sınıf ortamında değerlendirilse de çoğunlukla öğretmen gözetiminde sınıfta gerçekleşen bir süreç olmamasına ve tüm öğrencilerin okul yaşantısı dışındaki yaşantılarının birbirinden farklı olmasının ödev sürecini etkileyebileceği

¹ Bu çalışma Manisa Celal Bayar Üniversitesi BAP Komisyonu tarafından 2018-017 nolu proje kapsamında desteklenmiştir.

² Dr. Öğr. Üyesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, bnozcan@gmail.com

³ Dr. Öğr. Üyesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, delil@hotmail.com

⁴ Doc. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi, dgogebakan@yahoo.com

da farklı sonuçlar elde edildiği de görülmektedir. Ortaokul düzeyinde yaptıkları araştırmalarda, Balli, Demo ve Wedman, (1998) ile Xu ve Corno (2003), veli katılımının öğrenci başarısını artırmadığını sonucuna ulaşmışlardır. Diğer taraftan Jeynes (2005) ile Patall, Cooper ve Robinson (2008) de yürüttükleri araştırmalar sonucunda veli katılımının öğrenci başarısı üzerine olumlu etkisinin olduğunu ve başarıyı artırdığını ortaya koyan sonuçlara ulaşmıştır. Bu durumda önemsenen ve değer atfedilen ev ödevi sürecinde öğrenciler tarafından algılanan veli desteğinin şekli ve öğrenci başarısı üzerindeki etkilerinin ortaya konulmasının kritik öneme sahip olduğu düşünülebilir. Matematik dersi ödevlerinde veli desteği ile ilgili Xu, Fan, Du ve He (2017) tarafından gerçekleştirilen ölçek geliştirme çalışmasında biri içerik odaklı destek, diğeri ise özerklik odaklı destek olmak üzere iki ayrı ancak ilgili alt boyutun olduğu görülmektedir.

Bu çalışmada gerek genel olarak tüm dersler gerekse matematik dersi ile ilgili ev ödevi sürecini ele alan çalışmalar incelendiğinde Xu, Fan, Du ve He (2017) tarafından ifade edilen ilişkili iki boyutun ötesinde başka boyutların da olabileceği dikkate alınarak farklı boyutların da dâhil edildiği bir ölçek ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda yapılan araştırmalar sonucunda, ödevye yönelik tutum, kaynak odaklı destek, içerik odaklı destek ve özerkliğe yönelik destek olmak üzere dört alt boyut içeren bir ölçek geliştirilebileceği kanısına varılmıştır. Buna paralel olarak da bir deneme formu ortaya çıkarılmış ve analizleri yapılmıştır.

Matematik Ödevi Sürecinde Aile Desteği Ölçeği'nin geçerliği AFA ve DFA ile sınanmıştır. Ölçeğin güvenilirliği ise Cronbach alfa güvenilirlik katsayıları hesaplanarak incelenmiştir. Verilerin AFA ve devamındaki DFA sonucunda, 16 maddelik Matematik Ödevi Sürecinde Aile Desteği Ölçeğinin *Ödevye Yönelik Yönlendirme* (7 madde), *Ödevye Yönelik Destek* (5 madde) ve *Ödevye Yönelik Kolaylaştırma* (4 madde) olmak üzere üç faktörden oluştuğu görülmüştür.

Bu noktada elde edilen ölçme aracının, alt boyutlar açısından başlangıçta öngörülen amaca tam olarak ulaşmamakla birlikte, Lau, Ng ve Vallett'in (2019) sonuçlarına benzer şekilde, bütünsel olarak öğrencilerin matematik ödevi sürecinde algıladıkları aile desteğini belirlemeye yönelik olarak kullanılabilir kullanılabilir, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Acar, E., Ersoy, E., Eser, N., & Vural, R. A. (2013). İlkokul 2. sınıf matematik dersi kapsamında verilen ev ödevlerinin incelenmesi. *Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 30(2), 47-85.
- Aarepattamannil, S., & Kaur, B. (2013). Relationship of mathematics homework to mathematics achievement among grade 8 students in Singapore. K. K. University (Dü.), *6th East Asian Regional Conference on Mathematics Education* içinde (s. 363-370). Phuket, Thailand: Khon Kaen University.

- Arıkan, S. (2017). TIMSS 2011 verilerine göre Türkiye'deki ev ödevi ve matematik başarısı arasındaki ilişki. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 8(26), 256-276.
- Balli, S. J., Demo, D. H., & Wedman, J. F. (1998). Family involvement with children's homework: an intervention in the middle grades. *Family Relations*, 47, 149-157.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (22. b.). Ankara: Pegem Akademi.
- Cooper, H. (2001). *The battle over homework: common ground for administrators, teachers, and parents* (2. b.). Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Cotton, K., & Wilkelund, K. R. (1989). Parent involvement in education. *School Improvement Research Series*, 6(3), 17-23.
- Demirtaş, A. (2011). *İlköğretim okullarındaki (1-5. sınıf) ödev uygulamalarının değerlendirilmesi araştırması*. Aralık 7, 2011 tarihinde MEB EARGED: http://www.meb.gov.tr/earged/earged/ilk_ok_odev_uyg_deg.pdf adresinden alındı
- Duru, S., & Çöğmen, S. (2017). İlkokul-ortaokul öğrencileri ve velilerin ev ödevlerine yönelik görüşleri. *İlköğretim Online*, 16(1), 354-365.
- Epstein, J. L., & Van Voorhis, F. L. (2001). More than minutes: teachers' roles in designing homework. *Educational Psychologist*, 36(3), 181-193.
- Falci, C. D. (1997). *The effects of family structure and family process on the psychological well-being of children: from the children's point of view (Doctoral dissertation)*. Virginia, VA.: Virginia Tech.
- Hoover-Dempsey, K. V., & Sandler, H. M. (1997). Why do parents become involved in their children's education? *Review of Educational Research*, 67(1), 3-42.
- Hoover-Dempsey, K. V., Battiato, A. C., & Walker, J. (2001). Parental involvement in homework. *Educational Psychologist*, 36(3), 195-209.
- Jeynes, W. H. (2005). A meta-analysis of the relation of parental involvement to urban elementary school student academic achievement. *Urban Education*, 40(3), 237-269.
- Kaplan, G. (2018). *Ortaokul öğrencilerine verilen matematik ödevleri hakkında öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri (Yüksek Lisans Tezi)*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kırmızıgül, H. G. (2018). *Ortaokul matematik dersinde verilen ev ödevlerine yönelik veli görüşlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi)*. Elazığ: Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kitsantas, A., Cheema, J., & Ware, H. W. (2011). Mathematics achievement: the role of homework and self-efficacy beliefs. *Journal of Advanced Academics*, 22(2), 310-339.
- Lau, J. M., Ng, K.-M., & Vallett, D. B. (2019). The counseling training environment scale: initial development and validity of a self-report measure to assess the counseling training environment. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 52(4), 255-273. doi:10.1080/07481756.2019.1595813
- Marzano, R. J., & Pickering, D. J. (2007). Special topic: the case for and against homework. *Educational Leadership*, 64(6), 74-79.
- Ok, M., & Çalışkan, M. (2019). Ev ödevleri: Öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(8), 594-620.
- Özcan, B. N., & Gögebakan Yıldız, D. (2017). Velilerin çocuklarının matematik ödevlerine karşı görüş ve katılımlarının incelenmesi. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 10(4), 58-70.
- Özlem, Ö. C., Bektaş, M., Öztürk, E., & Horzum, M. B. (2014). Tablet bilgisayar kabul ölçeği - geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 39(176), 69-79.
- Patall, E. A., Cooper, H., & Robinson, J. C. (2008). Parent involvement in homework: a research synthesis. *Review of Educational Research*, 78(4), 1039-1101.

- Pezdek, K., Berry, T., & Renno, P. A. (2002). Children's mathematics achievement: the role of parents' perceptions and their involvement in homework. *Journal of Educational Psychology*, 94(4), 771-777.
- Pomerantz, E. M., & Eaton, M. M. (2001). Maternal intrusive support in the academic context: transactional socialization processes. *Developmental Psychology*, 37(2), 174-186.
- Salend, S. J., & Schliff, J. (1989). An examination of the homework practices of teachers of students with learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 22(10), 621-623.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online*, 8(2), 23-74.
- Tam, V. C., & Chan, R. M. (2009). Parental involvement in primary children's homework in Hong Kong. *School Community Journal*, 19(2), 81-100.
- Türkoğlu, A., İflazoğlu Saban, A., & Karakuş, M. (2014). *Eğitim Sürecinde Ödev*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Walker, J. M., Hoover-Dempsey, K. V., & Whetsel, D. (2004). *Parental involvement in homework: A review of current research and its implications for teachers, after school program staff, and parent leaders*. Cambridge, MA: Harvard Family Research Project.
- Worthington, R. L., & Whittaker, T. A. (2006). Scale development research a content analysis and recommendations for best practices. *The Counseling Psychologist*, 34(6), 806-838.
- Xu, J. (2015). Investigating factors that influence conventional distraction and tech-related distraction in math homework. *Computers & Education*, 81, 304-314.
- Xu, J., & Corno, L. (2003). Family help and homework management reported by middle school students. *Elementary School Journal*, 103, 503-518.
- Xu, J., Fan, X., Du, J., & He, M. (2017). A study of the validity and reliability of the parental homework support scale. *Measurement*, 95, 93-98.